

PERIÓDIC ARTÍSTIC QUINZENAL

SUMARI

GRAVATS

Meditació, per R. Casas.
 Entrada al ball del *Moulin de la Galette*, per ídem.
 Ball del *Moulin de la Galette*, per ídem.
 Fatxada de la casa de don P. M. Calvet, projecte i construcció den Gaudí.
 Fatxada posterior.

TEXT

Catàlec general de las seccions espanyolas de Belles Arts á la Exposició Universal de París.
La Passa-rius (poesía), per Ignasi Iglesias.
L' Art en el batxillerat, per M. U.
PEL & PLOMA á París, per R. Casas.
Exposició de les senyoretes pintores á can Parés, per M. U.
La malalta enamorada (poesía), per Frederich Rahola.
Les banalitats indiscretas, per Albert Moekel.
Art usual.—L' Art en els edificis particulars.

Preus de subscripció anyal

Barcelona: 7 pessetes ★ Fora: 8 pessetes ★ Unió postal: 10 pessetes

Estudi i redacció

96, Passeig de Gracia

Imprempta i administració

5 & 7, Sant Agustí

BARCELONA - GRACIA

Gran Centre de MASSATJE

Tallers, 6 & 8, 1er, 1.ª - BARCELONA

Als malalts: amb el **MASSATJE**, se curen tota classe de malalties cròniques, nervioses, histerisme, dolors aguts i crònics, fractures i desviacions de totes classes, esquinsaments de carns i desviacions d'ossos, enfermetats del pit i vies respiratòries, amb especialitat per a l'asma, tísics i 'ls vulgarment anomenats *espallats de pit*, obrant veritables miracles en el fetge, melsa, estómac i tumors de totes classes. Amb el massatge se curen depressa i radicalment totes aquestes malalties, per cròniques que siguin, sense necessitat de fer operació de cap mena.

VISITA Á DOMICILI ☞ **Hores de consulta:** Matí, 9 á 1; Tarde: 4 á 7

☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆

Tallers de Reproduccions

         Artistiques

de

JOSEP LAVALL

 Zincografia

 Fotogravat

 Autotipia

 Fotolitografia, etc.

Carrer d' Aribau, 24 - Gracia

*****BARCELONA*****

Tamarindos Vintrolé

congestió cerebral, infarts del fetge, embràs del estómac, desmais, mal de cap, etc.
→ **Farmacia Vintró, Cortes, núms. 211 & 356, y demás apotecaris.** ←

M. SERRA LLEIDA

ANÍS INFERNAL

Fabricat amb els pitjors vins del Priorat

No es tónico, digestiu ni reconstituient.

SASTRERÍA

de

FERRÁN SIMORRA

ARGENTERÍA, 67

TRAJOS EXCLUSIVAMENT A MIDA

desde 40 á 130 pessetes

Fábrica de Bastons ★ ★ ★ ★ ★

☆☆☆☆ Pipes i Boquilles

LONDON SMART

ÚLTIMES NOVETATS

PASSATJE BACARDÍ, NÚM. 1

“ LES ENFERMETATS DEL “ ESTOMAC

dispepsies, gastralgies, digestions dolentes, vomits, inapetencia, cólics, restrenyiment, convalecencias difícils, vomits de las embarracades, etc., etc., se curen sempre am l'

INGLUVINA GIOL ❀❀❀❀

Farmacia GIOL, Passeig de Gracia, 24 — Barcelona

Francisco Seix, Editor

 ACABA DE SORTIR

LA IMPORTANT OBRA

CATALUÑA

ESTUDI SOBRE LES CONDICIONS DEL SEU ENGRANDIMENT Y RIQUESA

PER

D. PERE ESTASÉN

” ” ” MAGNÍFICA EDICIÓ il·lustrada am quatre mapes de colors representant les províncies de Catalunya
 i sas comarques històriques. Un volum de 880 pàgines, enquadernat, 15 PESSETES ” ” ” ” ” ” ” ” ”

Ayuntamiento de Madrid

Núm. 55

Barcelona 1.er de Juliol de 1900

Núm. 55

Pèl & Ploma

MEDITACIÓ

DIBUIX DEL NATURAL, per R. CASAS

Ayuntamiento de Madrid

COBERTES ARTÍSTIQUES

pera encuadernar el primer any del PEL & PLOMA: á l' Avenç, 20, Ronda de l' Universitat, s'enquaderna la col·lecció per tres pessetes. Se venen col·leccions enquadernades á 10 pessetes, á les llibreríes de l' Avenç, Verdager i Corne i á can Parés.

Als subscriptors de fora, s' els envien les tapes pera enquadernar, per 2 pessetes 50.

Se compra 'l número 22 de PÈL & PLOMA

á 50 céntims l' exemplar. Dirigirse amb exemplars en *bon estat*, á la redacció de la Revista, 96, Passeig de Gracia, Estudi den Ramón Casas, de 4 á 6 de la tarde.

Exposició Universal de París

CATALEC GENERAL

de les seccions espanyoles de Belles Arts

CLASSE VII

PINTURES; CARTRONS I DIBUIXOS

García y Ramos (José).—Sevilla, 14, Carrer de Fernán Caballero.

N.º 38.—*Campi qui puga!*

Ginés y Ortiz (Adela).—Madrid, 1, Calle de Caracas.

N.º 39.—*En un banc.*

González Méndez (Manuel).—París.

N.º 40.—*Retrato de nen.*

Jiménez Aranda (José).—Sevilla, 15, Carrer de San Roque.

N.º 41.—*Escenes del Don Quixot (dibuixos).*

Jiménez Aranda (Lluís).—Pontoise, 6, Rue Croix-du-Bourg.

N.º 42.—*Durant la sega.*

N.º 43.—*La tomba del pare.*

N.º 44.—*Retrato.*

N.º 45.—*Retrato.*

N.º 46.—*Retrato.*

Llaneces (José).—París, 16, Avenue de la Grande-Armée.

N.º 47.—*Retrato den Sarasate.*

Madrazo (Raimundo de).—París, 32, Rue Beaujon.

N.º 48.—*Retrato.*

N.º 49.—*Retrato.*

N.º 50.—*Retrato.*

N.º 51.—*Retrato.*

N.º 52.—*Figura de tamany natural.*

N.º 53.—*Figures diverses.*

Manero de Miguel (Lluís).—Burgos, 14, Carrer de Avellanos.

N.º 54.—*El camp á Burgos.*

Meifren (Eliseo).—Barcelona, 205, Carrer de Corts.

N.º 55.—*Natura.*

Menéndez Pidal (Lluís).—Madrid, 35, Carrer de Goya.

N.º 56.—*Lazarillo de Tormes.*

N.º 57.—*Salus infirmorum.*

Miralles Darmannin (José).—Orgerus (Seine-et-Oise).

N.º 58.—*De bon humor.*

Moreno Carbonero (José).—Madrid, 1, Carrer del Marqués de Riscal.

N.º 59.—*L' aventura del Biscahí.*

N.º 60.—*L' aventura dels molins (Don Quixot).*

Morera (Jaume).—Madrid, 6, Carrera de San Gerónimo.

N.º 61.—*Pics de la Najarra (Guadarrama).*

N.º 62.—*Caps de ferro (idem).*

N.º 63.—*Congestes (idem).*

N.º 64.—*Arbres de montanya (idem).*

N.º 65.—*Boira á la montanya (idem).*

Muñoz Lucena (Tomás).—Madrid, 6, Carrer d' Olózaga.

N.º 66.—*Idili.*

N.º 67.—*Pasturant indiots.*

Pahissa y Laporta (Jaume).—Barcelona, 12, Ronda de l' Universitat.

N.º 68.—*Environs de Ginestar (Catalunya), dibuix.*

Paredes (Vicente de).—Arcueil (Seine), 8, Rue du Chemin-de-fer.

N.º 69.—*La joventut de Lluís XV.*

Parladé y Heredia (Andrés).—Sevilla, 22, Carrer de Maese Rodrigo.

N.º 70.—*Dos bons amics.*

Pascó y Mensa (Joseph).—Barcelona, Escola Oficial de Belles Arts.

N.º 71.—*Estudis de flora i fauna (dibuixos).*

Pedroso de San Carlos (Margarita).—París, Avenue de Tourville, 17.

N.º 72.—*Lola (retrato).*

Pinazo Martínez (José).—Valencia, 5, plassa de Cisneros.

N.º 73.—*Ja es aquí.*

N.º 74.—*El nunci.*

Plá y Gallardo (Cecilio).—Madrid, 2, passatge de la Alhambra.

N.º 75.—*L' amor vencedor.*

N.º 76.—*La neta.*

(Continuará)

La Passa-rius

I

Passa-rius que 'm vares du
en ta barca á l' altra part
d' aquest riu, que aprèn de tu
les cançons que envia al mar,
no 'm vulguis passar mai més,
que aprop teu estic milló,
noia riallera,
que am la Marió.
Am tu sempre estic rient
i amb ella ni puc plorar:
Tu, en la teva barca,
me saps breçolar.

II

No m' hi duguis, Passa-rius,
á trobá á la Marió,
perquè en sent-hi no somrius
i et mustigues de tristó.
Quan tos ulls amorosits
de mon cor siguen mirall,
deixa anar la barca,
sola, riu avall.
Que am tu sempre estic rient,
i estant sol haig de plorar.
Tu, en la teva barca,
me saps breçolar.

IGNASI IGLESIAS

L' art en el batxillerat

El que mana 'l tinglado dels mestres i de l' ensenyança acaba de reformar el batxillerat, constituint el quart ó quint sistema diferent que s' estudia ensemps; es-á-dir: com es natural, á cada modificació, els que ja son per el camí de ser batxillers van seguint amb el reglament en que començarent, i are ja som al tercer ó quart reglament que regeix; es com si diguessim qu' hi han batxillers de pistó, Berdans, Remingtons i Maüsers, ademés dels de pa sucat amb oli, que son els més freqüents.—El nou sistema treu una pila de farciment i posa ó torna á posar coses que sembla mentida que las haguessin tretes. Sobre-tot, separa la química de la física, matrimoni inepte que es completament contra natura; després, hi ha gran extensió del Art dels dos i tres fan cinc i de la geografia, que tanta falta fa pera saber ahont s' han d' enviar les cartes i pera fer col·leccions de sellos.

Pero mirant i remirant el nou sistema,—que de tots modes ens sembla millor que 'l d' abans,—no habem sapigut trobar-hi una cosa qu' hi fa molta falta: el batxillerat es una mena de manera de fer perdre 'l temps al nens espigats pera que no amohinin á casa, que 's basa en l' adquisició de una tintura al $\frac{1}{2}$ per cent de tota classe de coneixements enciclopédics; se suposa que 'ls pobres nens de ganas d' estudiar no 'n tenen, i per xó se 'ls tria alló que deuen empaçarse aixís com esperant que mestres i deixebles se perdrán en les explicacions, hi han programas per l' estil d' aquells de les festes am ball de socios.—Un cop admés tot aixó,—que ja es molt admetrer,—trobem que pera acabar d' amohinar als jo-

venets que van dirigint els llurs passos al temple de Minerva, falta un plan d' estudis am la part de coneixements artístics que deu tenir avui en dia tot home mitjanament passador. La retórica i poética no serveix pera res més que pera fer reclams de llustres, pomades, sabons, licors, etc., etc., i no pas pera fer versos i encara menys poesies; fins pera fer una décima ó un troç d' auca s' ha de recorre als tractats especials, si no brollen espontaniament.—Queda, doncs, demostrat qu' en el batxillerat espanyol no hi ha cap coneixement artístic d' aquells que son indispensables, no al plaher de l' home, sino fins á 'n alló que tothom respecta i posa realment abans que res i que se 'n diu la *vida práctica*.—En aquest ram, tractantse de coses artístiques, res es més útil qu' un petit coneixement del dibuix.—Quan el noi es gran, si no viu de renda, be te que servir pera alguna cosa; si vol, am tot i viurer de renda, també pot servir pera moltes coses (n' hi han molts cassos i casas).—L' important pera la tésis que no volem sostindre gaire fort es que, sigui 'l que sigui, l' home necessita tant el possehir una vaga idea del dibuix, com saber de geografia, d' álgebra ó de *dos anys* de llatí, que no es pas igual que saber el llatí. No volem cançar als benévols llegidors, si casualment n' hi han, citant exemples de les aplicacions dels rudiments de dibuix en la vida práctica i fets per homens que no fasin ofici d' art. Si volguessim cançar, diríem que l' home, desde 'l moment en que 's vesteix, ja fa aplicacions del dibuix; si 'l barret aixís ó aixás l' hi va malament, si s' estima més la corbata llasada ó nusada, si 'l *jaqué* no l' hi escau i la levita sí, si les botes am punxa no l' hi agraden, etc., etc. Qu' al carrer no passa minut sense fer de jurat inconscient de dibuix; quan critica 'l vestit d' una noia que passa, quan no pren un cotxe perque es masa bunyol, quan la pesseta que l' hi tornan de cambi no l' hi sembla gaire *ben feta*, quan el bitllet,—si graneija,—l' hi sembla de *diferent dibuix*, si mirantse la nova casa de Don Fulano la trova ó no del seu gust, quan tria una cartera, un llibre, quan compra paper, quan se fa targetes, tot el sant dia, en una paraula, 's preocupa del dibuix, am tot i no ensenyarne en el batxillerat.

En Groizard va posarho en el *plan* del seu sistema i potser va ser bó que 's tornés aigua-poll l' idea; després de tot, no es pas ensenyant-ne com s' estenen els coneixements artístics, pero que 'ls hi semblarie á vostés si de tant en tant se fés anar als deixebles ja grandets del batxillerat, á veurer algún museu, las col·leccions particulars que 'n valguessin la pena, els monuments qu' encara no están fets malver, i tantes coses com hi han fins á *Barcelona*, que poden influir en l' extensió del bon gust del que n' estém tant privats?—Potser á les hores la gent tendria més modos, més conciencia de la vida, més ideals de perfecció, més sana alegría i no voldria anar per aquets mons de deu embutit per cinc céntims com un *despojo* viu.

L' intenció al començar aquestes ratlles d' **Art Usual**, era parlar seriosament de la necessitat d' introduhir l' ensenyança de l' art en el Batxillerat, més després m' he recordat que tots els qu' ho tastessin potser deixarien els demés estudis per aquestes sebes i am tot i creurer en l' inutilitat de les bones idees, més m' hé estimat tirar per l' altre cantó. Després de tot, no tothom ha d' esser pintor i frescos estariem que no hi haguessin homes de tots els oficis; i ben mirat, els oficis d' Art son aquells que sols professen verament els que tenen qualitats pera seguirlos, perqué pera fer una estatua, una cançó, un quadro ó un sonet, no 's necessita ser llicenciat, doctor ni tant solzament batxiller.

M. U.

PÈL & PLOMA

ENTRADA AL BALL
DEL «MOULIN DE LA GALETTE»

ESTUDI PER R. CASAS
Pertany a don J. Codina

L' EXPOSICIÓ UNIVERSAL

Belles Arts. — (Continuació.) — **Espanya.** — De primer entuvi 's veu que el millor envió es el d' en *Joaquim Sorolla*, al que 'l jurat ha donat am justícia la medalla d' honor de la secció espanyola. En *Rusiñol* no hi té cap quadre perquè va tenir la sort de retirar els dos que 'l hi habien admés dels sis que desitjava exposar; malgrat tan visible ausencia, en *Geffroy* parla *extensament* dels quadros que no hi son i si bé 's veu qu' aná á l' exposició que 'n *Rusiñol* feu á can *Bing*, se pot suposar que la nostra secció no l' havia vista més que 'n el catàlec al escriurer la crítica am la pressa febrova que requereix l' *indole* de la premsa d' are; ja veus que també hi ha crítica pera els crítics, encara que, com en *Geffroy*, siguin dels més passadors. — Del quadre d' en *Moreno Carbonero* no podria dirne més que 'n digué en *Marquina*, am més lletra menuda que la que jo puc gastar. En *Feliu*, *Brull*, *Baixeras*, *Teixidor* i en *Joanet Sala*, son els únics paisans que figuren en la secció, ahont desde 'l primer díe vaig admirar els fermes dibuixos de l' *Urrabieta*, del que creie veurer les il·lustracions del *Quixot*, qu' está fent pera un gran editor nort-americaná.

A **Italia**, en *Boldini* atreu am les seves figures casi convulsives i sense consistencia, pero impregnades d' una elegancia que perdona moltes coses. El retrato de l' *Whistler*, no s' escapa del recargolament obligatori, pero am tot i amb aixó, el conjunt es interessant. Del pobre *Segantini*, mort en plena sahó, hi han solzament setze quadros pintats d' aquell modo especial que tants han imitat sense possehirne les qualitats. Els dibuixos, —aixís com el dibuix dels quadros, —son excelents i verament sugestius; citant l' únic quadre d' en *Morelli* i un verdader concili de cardenals escampats per tota la secció, deixo **Italia**, pera examinar el mai vist conjunt d' **Austria**.

En aquestes sales, se pert completament l' idea d' esser en una exposició; desde terra al sostre, passant per les parets, tot crida l' atenció del visitant; si en les quatre sales alemanyes, tot es ric i fins á cert punt de gust, en les seccions austriagues ja no cal anar am *distingos* i tot sembla insuperablement ben arreglat. El gust i acert en la col·locació dels quadros es tan gran, que no solzament semblan les millors sales d' un palau, sino d' un palau com tindrian d' esser aquets edificis suntuosos; vull dir, que si en els palaus també s' hi vehuen quincalleríes cares pero de mal gust, i apilotaments de trastets inútils, en el palau ideal al que se semblen les sales austriagues, res d' aixó vé á destorbar el gust que dona reposarhi i contemplar tot el que conté. — Al cap d' una llarga estada, s' adona l' espectador de conciencia, d' una cosa molt curiosa: i es qu' en la secció austriaca de Belles Arts, no hi ha cap obra d' absolut primer ordre, i am tot, l' aspecte es indiscutiblement el millor de tota l' exposició. Un hom no sab á que atribuirho, de bones á primeres, mes rumiant, rumiant i sense parlar, qu' es com la gent s' entén, se veu alló que ja varem dir fa un mes en el PEL & PLOMA: que 'ls austriacs van tots á una, artísticament, com els alemanys, qu' en fi de comptes potser hi van plegats, pero qu' obtenen el mateix resultat amb elements diferents. — **Austria** deu haber encarregat l' arreglo dels llocs á artistes de bó de bó, que sols ó am companys que sápiguen secundar, han cuidat els més petits detalls, pensant que d' una exposició aixís en pot surtir la reputació d' intel·ligencia que ha de fruir un poble, durant ells llarchs espais de proba que son necessaris pera condensar les opinions dels contemporanis. — Aquets conceptes, voldrie jo poder donarlos en una forma tant exacta, que no discrepessin ni un punt de l' idea que jo tinc; pero com segons el meu entendre, en aixó está l' escriurer bé ó malament, me veig un xic apurat en aquets debuts d' escriptor (acciden-

LOMA À PARÍS

BALL DEL «MOULIN DE LA GALETTE»

QUADRO PER R. CASAS

Pertany al CAU FERRAT, d' en S. Rusiñol

tal) pera arribar allí ahont sols arriben els mestres i encara aixecantse de puntetes. Ho torno á dir? Sí!! Austria, que no es un país que tingui la sort de tenir are grans artistes, i que en tots sentits es un país molt diversament compost, s' ens mostra á l' Exposició de París, en les seccions d' Art, com un dels primers; allí, doncs, si un geni no fafarolla, cridant l' atenció dels artistes dels altres païssos, arriba á un resultat més gran entre 'l públic universal, per la cohesió de tots els que treballan pera l' obtenció d' obres d' art. En aixó, no fa més que seguir les petjades d' Alemanya, pero de manera ben diferent.

Aixís com els alemanys estudian el passat am la gran força de rates sabies que tenen de naixement i arriben molt enllá, els austriacs s' han llençat als imprevistos d' un art molt suggerit per els inglesos i 'ls francesos, que *no han sapigut aprofitarsen* públicament; els grans artistes son i han sigut inglesos ó francesos, pero are 'ls païssos qu' en conjunt *son més artístics* son Alemanya i Austria.—Ja veus, Utrillo, qu' en aixó estém d' acort, encara que no hi dongui jo tanta importancia com tú; es dir: sense donarnhi, m' alegro molt de reconeixeu, perque es una esperança pera l' art de casa, el dia de demá que deixessin de tirar cada hú per el seu cantó i que reunits els artistes, *sense ser de cap comité* ni societat de socors, anéssim á una pera fernos un públic que fes possible l' honrós exercici del nostre art, allí ahont ara sols sembla un entreteniment decent.—Plego 'l ram, perque m' hi acaloraríe... (es un dir) i deixam parlar d' *un tal* Klimt, que té els tres quadros de més atractiu, en aquesta selecte reunió d' obres. A mí m' agrada més que res, un retrato rosa molt ben tallat, pero un quadrás que no sé *que representa* (1) es molt bonic i deu atreurer les mirades del públic. Hi han moltes figures verdoses, sobre un fons morat bastant fosc i un espurnat de *foc daurat*, d' alló més decoratiu. Entre 'ls demés, hi han paissatjes magnífics de color i molt ben *cuinats* (ó empescats) dels que ja parlarém am detall quan vinguis aviat, pera anarho mirant tot per pams.—He vist obres dels nostres amics Hynaïs, Brozik i altres d' aquells temps de Molí de la Galette i del pobre Marold, mort jove lluny d' aquell París que va dibuixar am tanta traça. També hi ha en Mucha... pero per mí, qu' hi sigui.

R. CASAS

(Continuará)

(1) *La Filosofia*; trespel decoratiu pera la sala de graus de l' Universitat de Viena.

EXPOSICIÓ DE LES SENYORETES PINTORES Á CAN PARÉS

Voldrie saber passar la corda com en Blondin, ó ser una patúm d' aquelles que tot s' ho poden permetrer, pera tractar sense patir de l' Exposició que moltes de les senyoretetes que pinten han organitzat á can Parés, idea que no podém fer menys que trobar excelent, ja que 'l PEL & PLOMA també las ha fet per ara en aquell freqüentat saló, l' unic establiment artístic del que parla en Baedeker en la seva nova guia d' Espanya, al tractar de Barcelona.

D' aquesta Exposició, no copiant la llista *incólume* com fan tots els diaris, no sé pas per ahont començar per tractarse de la classe d' autors de que 's tracta, que tot s' ho poden permetrer no gracies á lo que pinten, sino per amor dels originals. Quedém en que pinten, quedém qu' en tot desputen menos *quizás* en el paisatge, quedém en que progressen i quedém en lo que vulguin.—Jo, per part meua, sols puc anyadirhi una petita observació de critica benévola i una petició, á qui de dret sigui escoltarla; l' observacioneta consisteix en la qualitat dominant de que fan gala les expositores, qu' es la netedat; quin cuidado en la col·locació del color! quins límits tant nets entre un tó i l' altre potser assecat abans de posarhi 'l nou! en fi, els quadros fan ben bé l' olor de bugada fresca, que demostra les dots de bones dones de sa casa que dehuen possehir les autores. Per mí aquesta es la qualitat dominant.

Ara vé la súplica: hi han algunes senyoretetes pintores, que no fent valer la qualitat accessoria del genre del article, exposen indistintament entre 'ls pintorots de la meitat del genre humá de la que jo també faig part, encara que no exposi. Aquestes senyoretetes están en el seu dret, tant si tenen rahó com no, pero passa que si á n' elles els hi resulta més atractivol lluitar en la batalla general de tots els pintors, á les que no més exposen entre elles, aquestes *secessionistes* els hi fan un flac servei, privantles dels elements de mes valer entre 'l que podrien exposar totes juntes. A mí se m' acut que podrie posarse remei, pregant als senyors mestres de les expositores qu' ara resulten un xic abandonades, que prenguessin part en les exposicions, solzament com aquell que diu pera fer de costat.—Ara si no 'ls hi sembla bé l' idea, ells mateixos! Mes hi perdrán ells que jo!...

M. U.

Han visitat la nostra Redacció, entre altres, las següents revistes estrangeras:

L' Ermitage, La Plume, L' Art décoratif, Le monde Artiste i *Le Progrés Artistique*, de París.

La Terre nouvelle, de Lyon.

The Poster, de Londres.

Íride, de Spezia.

Revue Franco-Italienne, de Nápoles.

L' âme latine, de Tolosa.

L' Hemicycle, de Lille, y *Novy' Kult*, de Praga.

En *L' Art décoratif*, pot llegirse l' article que parlant de l' Exposició Uníversal, varem traduhir el número 54 d' aquesta edició.

Els recomanem també que llegeixin *La Plume* i *L' Ermitage*.

La malalta enamorada

Lo metje que 'm visita
es jove y ben plantat,
de tant y tant guaytarlo
me 'n soch enamorat,
ves qui ho diria,
me 'n soch enamorat
y ningú ho sab.

Tot just la ma m' agafa
que 'l pols mes fort me bat,
me porta lo desfici
y no se 'n ha adonat,
ves qui ho diria,
ell no se 'n ha adonat
y ningú ho sab.

Aixis que 'l pit m' escolta,
belluga enjogassat
mon cor, com pidolayre
pollet amanyagat,
ves qui ho diria,
belluga enjogassat
y ningú ho sab.

Dos cops al dia puja,
creu que m' he pitjorat,
es clar com mes me polsa
el pols mes desbocat,
ves qui ho diria,
el pols mes desbocat
y ningú ho sab.

Me sembla de vegades
que 'm mira capficat,
se veu que 'l mal mes fondo
encare no ha trobat
ves qui ho diria,
encare no ha trobat
y ningú ho sab.

Els seus remeys son dolsos
com si 'ls hagués triat;
si m' ha posat manxiulas
manyagas m' han semblat,
ves qui ho diria,
manyagas m' han semblat
y ningú ho sab.

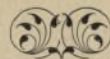
Quan ab els dits m' aixeca
el llabi assedegat
un bes li donaria
y cent, si hagués gosat,
ves qui ho diria,
y cent si hagués gosat,
y ningú ho sab.

Jo vuy estar malalta,
tenirlo al meu costat,
si arribo á estar ben bona
me moriré aviat,
ves qui ho diria,
me moriré aviat
y ningú ho sab.

Jo sí que puch dir trista
bon metje m' heu portat
que si mals vells me lleva
nou mal m' ha encomanat,
ves qui ho diria,
nou mal m' ha encomanat
y ningú ho sab.

Me dihuen que es un sabi,
jo no m' en he adonat,
haurá llegit molts llibres,
de cors no 'n ha passat:
ab dos paraules
m' hauria ben curat
y aixó... no ho sab.

FREDERICH RAHOLA

Les banalitats indiscretes

El Pobre

El Pobre jeie, encadenat en un soterrani sens aire, quina
porta feie una pila d' anys que no s' obrie.

El Filosof va entrar-hi tirant la porta á terra.

—Aixecat! apa! surt al sol! ets lliure!

—Ay!—respongué el Pobre,—si encara m' en recordés de ca-
minar!

El Bou

—Veus,—va dirme el Bou confidencialment,—be 's poden riure
de la meva lentitut! Las meas cualitats tenen tant valor com
las d' un altre. Ningú més honorable que jo. Soch un bon ciuta-
dá; visch de la meva honradeça y practico las virtuts domésticas.

—Ets una persona sensata; no hi ha dupte,—opiná la Vaca.

—Ademés,—va respondre el Bou, no sense un xic d' orgull,
—aquesta mena de dignitat natural que m' escau tant bé, no la
tindrà mai un Toro!

La Madrastra

El noi miraba lluny, á l' horitzó.

—Qué tens, fill meu?

—Mare, voldria atravesar la mar.

—La... (aquí un moviment d' estranyega) la mar, dius?

Silenci: meditació molt curta. Després somrienht amb indul-
gencia.

—Te, fill meu! Aquí tens un cubell ben plé, ben plé.

Diálec dels Sabis

Dugas amigas, boy tancadas en las sevas ampolletas, parlavan
sobre la taula parada. Diáfana com tots els que son flacs y am
l' ánima tan pura que no s' hi veia res, parlava l' Aiga. Més fosca
de color y un xich espesa, am la seva cabellera d' escuma, respo-
nia la Cerveça:

—Semblarme á l' Alcohol!—cridava l' una.—M' estimaria més
restar glaç tota la vida.

—No més serveix que per cremar els llabis,—deia l' altra.

—Es un boig perillós. Emborratxa.

—Dispenseu,—va objectar la Cerveça,—una mica de calor
vital pot ben anar, en fi de comptes. A mí també em posan amb
ampollas y en faig una trencadiça devegadas!

—Jesús, María Santísima, guardeunos dels escándols—afegí
l' Aiga.—Per xo no 'n fan may de Cerveça beneyta. Ja os planyo:
es una cosa que val molt aixó de ser beneyta. Dona consideració.
Una es ben rebuda á totas las iglesias del mon.

—Bueno,—va dir la Cerveça,—pero si hem de dir la vritat os
manca un xic de gust. Las vostras voluptats son austeras com
las vostras costums. Jo sensa comprometre, sé tractar am la
gent. Serveixo per menjar y beure. Fins tinch una mena de calor
tranquila, que pot satisfacer els millors somnis de bojeria, per poc
que siguin una mica moderats. Poden dir que tinch la pensa en-
robellada: al meu cor no 'n mancan d' ideals y deixo qu' altres es
creguin ánimas puras y transparents. En quant an' aquet esbo-
jarrat d' Alcohol...

—Ay, filla!—sospirá l' Aiga,—es un ximplet, un revolucio-
nari, un comunista, un d' aquets esprits forts!

—Bueno!—va dir l' Alcohol;—donchs á veure si feu una flama
com la meva!

ALBERT MOEKEL

(De la Plume.)

ART USUAL

L' Art en els edificis particulars

Ja fa temps que 'ls ajuntaments de les ciutats monumentals posan molt cuidado en no deixar anyadir pegats de mal gust, als bells edificis que les passades generacions han anat deixant i que son l' orgull de les que van venint. — Les ciutats modernes trenquen, al extenders, tots els obstacles qu' en deturen l' engrandiment, pero no per xó van cubrint

l' espai construït d' innobles armaris d' obra, com durant tant temps s' ha vingut fent en el sud-americà Ensanche de Barcelona.

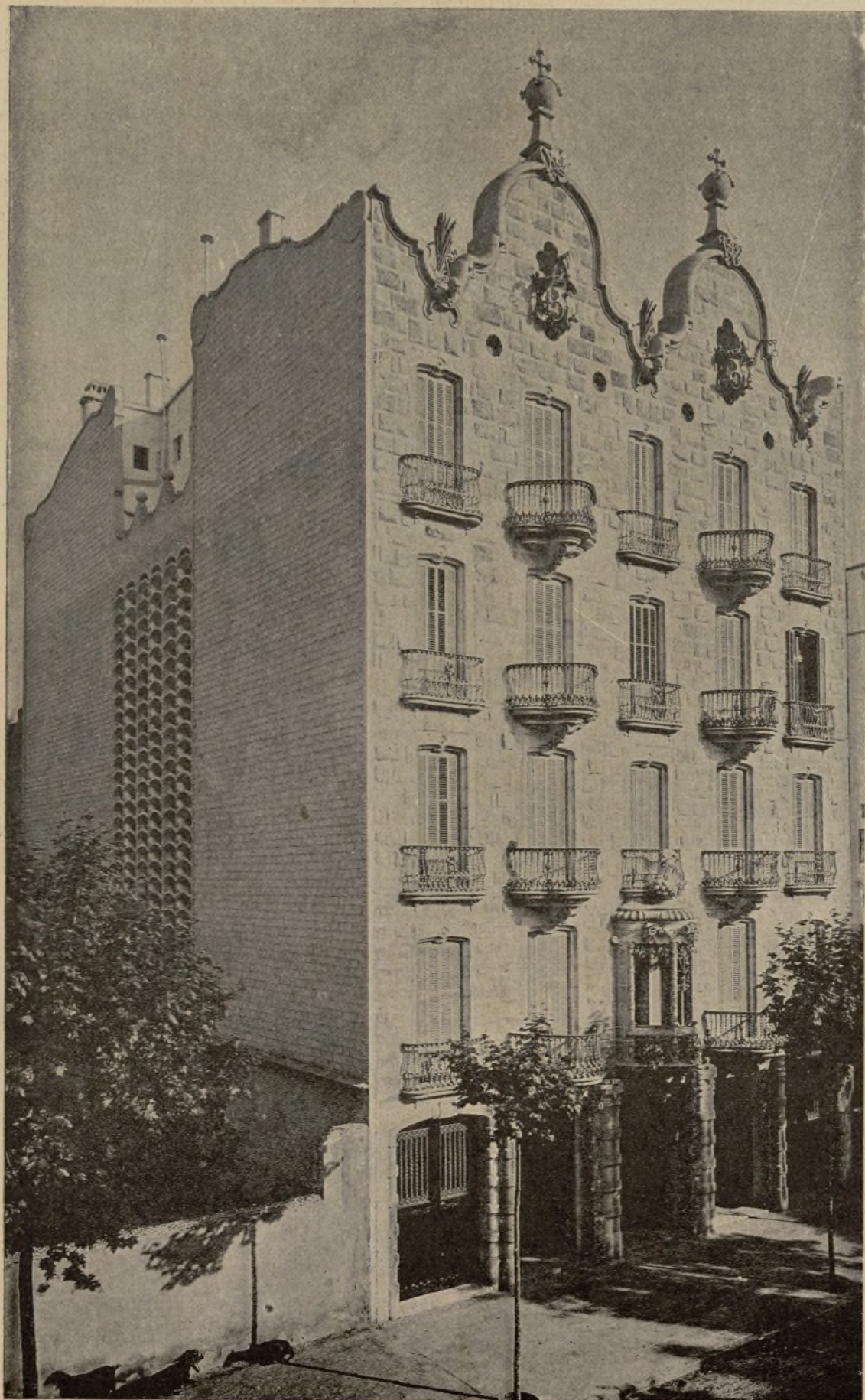
Per sort els propietaris han anat adonantse de que tant costa ferse una casa de gust com una que no 'n tingui, i que 's llogan més cars y més depressa 'ls pisos ben decorats i que formen part d' un edifici de cert gust artístic (1). Per altra part, seguint el moviment general del mon, van sortint a Barcelona uns quants arquitectes que volen ser artistes i a n' ells se deu l' esplet de cases d' agradable i somptuós aspecte, que van avergonyint la vulgar monotonía dels edificis vorers, trets d' aquells albums d' arquitectura qu' ara ja van trobantse per les fires.

A n' aquest moviment de construcció artística, ha volgut donarhi més importancia l' Ajuntament de Barcelona, creant un premi a la casa qu' a judici d' un jurat, sigui la més artística de les construïdes dintre l' any. Per ara 'l premi es honorífic, mes creïem que deuria ser més eficaç si donés algún resultat pràctic; en definitiva, els propietaris son gent que sab comptar i si guanyant el premi no paguessin els imports municipals — per exemple — durant un ó més anys, s' ho estimarien molt més que l' honor de la placa, que no 'ls hi farà pas més goig que la dels segurs d' incendis.

Sigui com vulgui, per ara no hi han diners i 'l premi d' enguany l' ha guanyat la casa *den Gaudí* qu' es propietat del senyor Pere Màrtir Calvet. Felicitém al propietari i desitjém que 'n fassi fer d' altres a n' en Gaudí, i en quant a n' aquest, violentant la seva sistemática modestia, també 'l felicitém com ja fa temps que veníem fent-ho desde la primera visita que ferem al temple de la *Sagrada Família*, quin entusiasme ens esclatà en aquelles *Cartas de un extranjero* que deguerem estroncar a poc de començar.

I ja que som al rengló de les felicitacions, felicitém als senyors del Jurat, porque no sempre han de votar contra 'ls nostres desitjos ni tots els jurats se mereixen censures. Ara han encertat el nostre gust i per xó trobém qu' ho han fet bé.

Titulém aquestes ratlles *art usual*, porque res es més natural que 'n

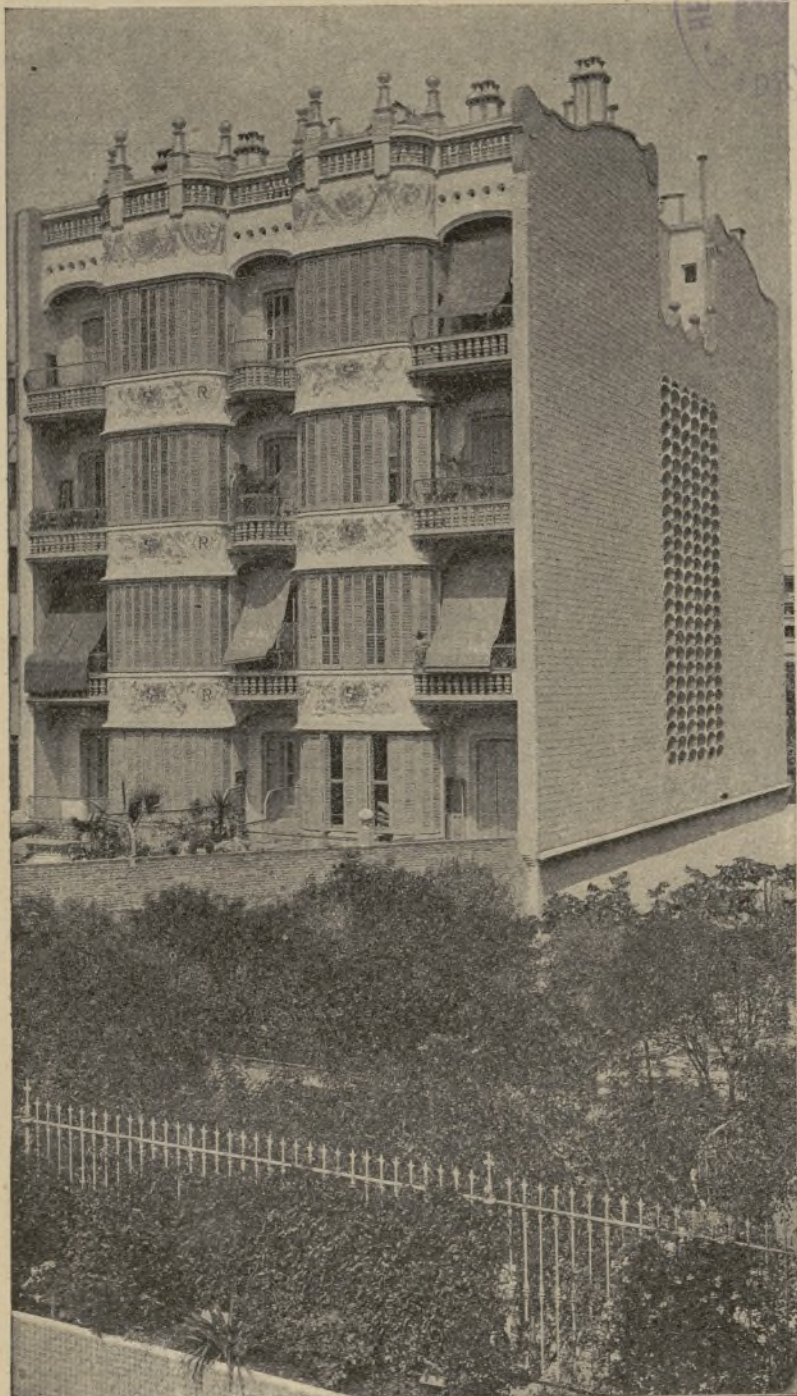

FATXADA DE LA CASA DE DON P. M. CALVET,
PROJECTE I CONSTRUCCIÓ DEN GAUDÍ

Premiada per l' Ajuntament de Barcelona

(1) El pisos de can Casas i de can Codina, foren llogats molt abans d' estar llesta la casa.

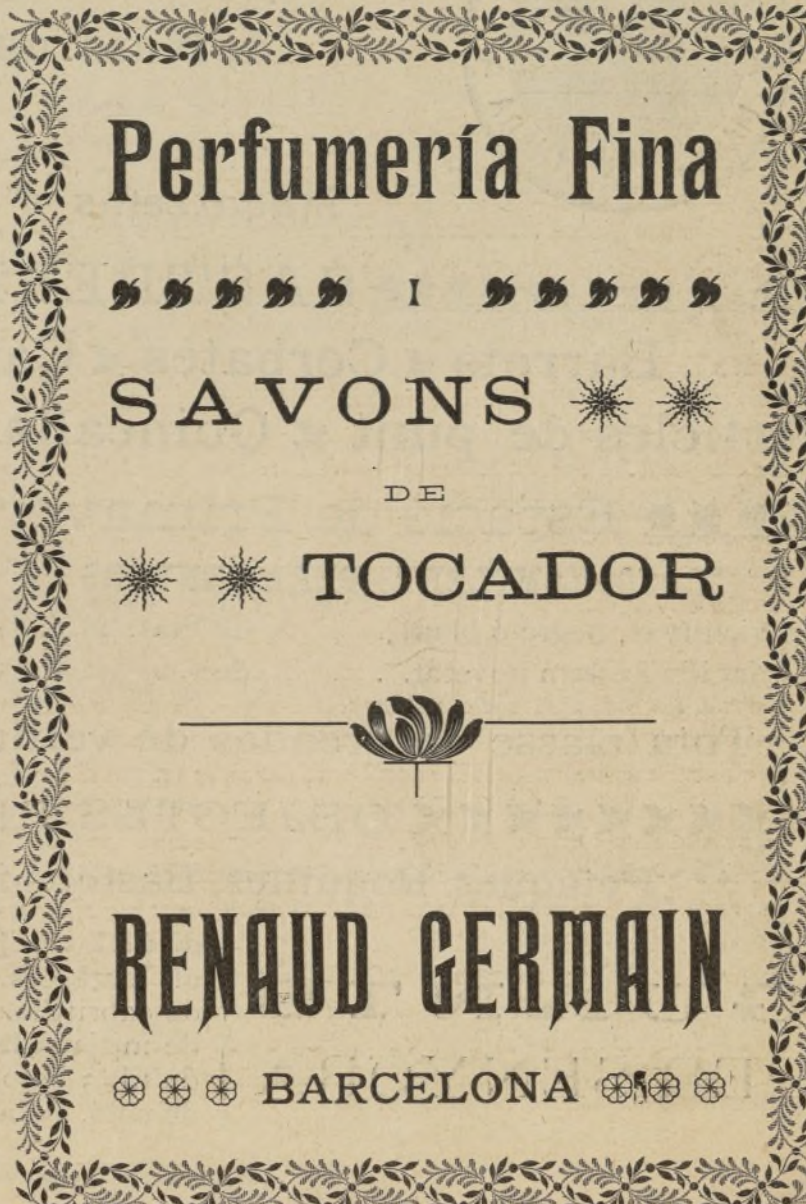

FATXADA POSTERIOR

sigui, que la construcció de les cases d'una ciutat; aquelles tombes de vius, dintre les que naixém i morim... mentres al pis de sota ó al de sobre, potser moren i neixen. Si vivim en una casa hermosa, l'influencia que tenien que sentir, será tant grant com els mesquins sentiments quels carrers del Barcelona antic han imprés imborrablement en la nostra sang. Ja era hora de que Barcelona pensés en la bellesa!!

L'ART DÉCORATIF
 Revista internacional d'art industrial i decoratiu
 Surt un cop cada més
 Un any, 23 fr.-Sis mesos, 10 fr.-Número, 2 fr.
 82, Rue des Petits-Champs.—PARIS

Perfumería Fina
 I
SAVONS
 DE
TOCADOR

RENAUD GERMAIN
 BARCELONA

EN EL PERVINDRE

les mes merescudes culpes qu'un jove podrà tirar en cara als seus propis pares, serà el no haber cuidat desde petit, per medi de l'ODOL, la boca i les dents i caixals ennegrits del pobre nen.

L'ampolla d'Odol, costa 2 pessetes i 3'50.

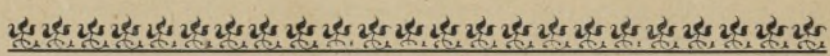
REPRODUCCIONS

ARTÍSTIQUES

P. BONET

Aribau, 13 & 15 BARCELONA

Autotípies, fotogravats, fotolitografia, fotocromia, etc., etc.

ESTABLIMENT TIPOLOGRAFIC

SEIX

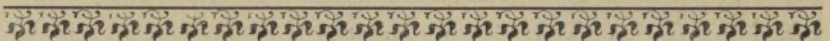
SAN AGUSTÍ, 1 á 7 - BARCELONA - GRACIA
Teléfono n.º 3541

Apartat de correus n.º 121

Impressions tipogràfiques i litogràfiques, separades ó combinades á l'en-gros — Treballs tipogràfics en colors pera periódics il·lustrats — Impressions de fantasia am relleus — Impressions ràpides, pera 'l comerç

Tricromia i altres procediments moderns

MARQUETERIA I CALATS

d'A. MIRANDA

Sucsesor d' A. Ciriquián i J. Solar

Plassa de Santa Agna, 4 - Barcelona

Máquinas, serras, dibuixos, fustes i eines pera la marqueteria, accessoris pera sa montura i diposit de tota classe d'adornos.—Fábrica de mobles rústics i de bambú.—Especialitat en cistells pera flors i fruites.—Catallec il·lustrat, de marqueteria, el més important fins al día, á 30 céntims.

LAS NOVEDADES

14, Rambla dels Estudis, i Canuda, 2

Telefón 2.013

Magatzems d' Articles pera Senyors i Nens

***** SASTRERIA A MIDA *****

Barrets ✕ Corbates ✕ Camises ✕ Calçat ✕ Perfums

Articles de punt ✕ Quincalla ✕ Guants ✕ Articles de viatge

Estació de Primavera ✕ Secció de confecció

TRAJOS COMPLETOS PERA SENYORS

de vicunyas, negre ó blau. . . . . de Ptas. 38 á 83
de llanilla i estam novetat. . . . . de » 32 á 95

ABRICS D' ENTRE-TEMPS PERA SENYORS

de melton, negre ó blau. . . . . de Ptas. 42 á 65
de meltons i covert Novetat. . . . . de » 53 á 100

Tota classe de prendas de vestir pera Senyors ✕ Trajos pera nens

***** OBJECTES PERA REGALAR *****

Petaques, Boquilles, Bastons inglesos última novetat, etc., etc.

GUANTS
PER SENYORA

de pell, 3 botons.	á Ptas. 2	el parell	} Blancs, negres ó en colors
els mateixos, am brodat.	» 2'50	»	
de cabritilla, 3 botons.	» 3	»	
de mitja seda.	» 1'75	»	
de fil, 3 botons.	» 1'50	»	
de cotó, pera nens.	» 0'60	»	

Estampa i litografia de Seix, San Agustí, 1 á 7, Barcelona (Gracia)

Ayuntamiento de Madrid